

JAARBEOORDELING CO₂ (2024)

De Kibbel 1-A Wervershoof

Koper BV

De Kibbel 1-A
1693 NW Wervershoof
☎ 0228-582798
Info@koperbv.nl
www.koperbv.nl

	Naam	Functie	Datum
Opgesteld	J. Neuvel - van Tongeren	Administratie	3 maart 2025
Gecontroleerd	T. Koper	Directie	3 maart 2025

Inhoud

JAARBEOORDELING CO ₂ (2024)	1
1 Relatietabel	2
2 Bedrijf- en basisgegevens.....	3
2.1 Activiteiten	3
2.2 Organisatorische grenzen	3
2.3 Verantwoordelijkheden.....	4
2.4 Bedrijfsonderdelen	4
2.5 Projecten met gunningsvoordeel	4
2.6 Operationele grenzen	4
2.7 Energieverbruikers	5
2.8 Energieverbruikers	5
2.9 Factoren die het energieverbruik beïnvloeden	5
3 Berekeningsmethodiek	6
3.1. Actuele berekeningsmethodiek & conversiefactoren	6
3.2 Basisjaar	6
3.3 Rapportageperiode.....	6
3.4 Verificatie	6
3.5 Berekening / allocatie van emissies binnen een project met gunningvoordeel	6
3.6 Wijzigingen berekeningsmethodiek	6
3.7 Herberekening basisjaar & historische gegevens	6
3.8 Uitsluitingen	6
3.9 Opname van CO ₂	6
3.10 Biomassa	6
4 Analyse van de voortgang.....	7
4.1 Emissies en significant energieverbruik.....	7
4.2 Trends.....	8
4.3 Voortgang reductiedoelstellingen	8
4.4 Scope 1, 2 en 3 doelstellingen en evaluatie voortgang	9
Scope 1 en Scope 2.....	9
Scope 3	9
4.5 Onzekerheden	9
4.6 Medewerker bijdrage	10
4.7 Verbeterpunten	10
5 Maatregelen, initiatieven en reductieprogramma's	11
5.1 Al getroffen maatregelen 2024	11
5.2 Op de hoogte blijven	13
5.3 Initiatieven.....	13
5.4 Afgeronde initiatieven.....	14
5.5 Lopende initiatieven.....	16
5.6 Reductieprogramma's	16

1 Relatietabel

§ 9.3.1 ISO 14064-1	Omschrijving richtlijn	Periodieke rapportage
A	Beschrijving van de organisatie	H 2
B	Verantwoordelijke persoon	§ 2.3
C	Rapportage periode	§ 3.3
D	Organisatorische grenzen	§ 2.2
E	Directe GHG-Emissies in ton Co2	§ 4.1
F	Verbranding biomassa	§ 3.10
G	Broeikasgasverwijdering	§ 3.9
H	Uitsluitingen van bronnen	§ 3.8
I	Energie uit indirecte GHG-emissie, gerelateerd aan ingekochte elektriciteit	§ 4.1
J	Het historische basisjaar en het basisjaar van de GHG-inventarisatie	§ 3.2
K	Uitleg van veranderingen in het basisjaar en herberekeningen	§ 3.7
L	Verwijzing naar of beschrijving van berekenings-methodes, incl. selectiecriteria	§ 3.1
M	Uitleg van veranderingen van berekeningsmethodes zoals eerder gehanteerd	§ 3.6
N	Wijziging in methode	§ 3.6
O	Verwijzing gehanteerde GHG-emissie of verwijderings-factoren	§ 4.1
P	Beschrijving van de onzekerheden	§ 4.5
Q	Invloed van onzekerheden in de nauwkeurigheid van GHG-emissie	§ 4.5
R	Verklaring dat de GHG-rapportage is opgesteld volgens dit deel van ISO 14064-1	Inleiding
S	Een verklaring of de GHG-inventaris of -rapportage is geverifieerd	§ 3.4
T	Emissie-factoren en wijziging hiervan	§ 3.1

2 Bedrijf- en basisgegevens

2.1 Activiteiten

Koper BV is een gespecialiseerd bedrijf, werkzaam in de grond-, weg- en waterbouw. Wat van oorsprong is begonnen met baggerwerkzaamheden is uitgegroeid tot een veelzijdig bedrijf in het uitvoeren van civieltechnische werkzaamheden, grondverzet en machineverhuur voor een scala van opdrachtgevers; particulieren, projectontwikkelaars, bouwbedrijven, waterschappen en overheden op gemeentelijk- en provinciaalniveau.

Een eigen werkplaats met vakbekwaam personeel zorgt voor perfect onderhouden materieel. Bij een storing of calamiteiten staat een mobiele servicedienst paraat, zodat de continuïteit van de werkzaamheden gewaarborgd blijft. De combinatie van het afleveren van kwalitatief goed werk en het consequent nastreven van kwaliteit in onze bedrijfsvoering maakt J. Koper & Zn. BV tot een gezonde en stabiele partner. Dit vormt de basis voor de samenwerking met onze klanten.

Grootschalig grondverzet, aanleg van wegen en rioolstelsels of de aanleg van uw tuin.

Onze vakkundige medewerkers werken met modern materieel en uiteraard volgens de huidige veiligheids-, kwaliteits- en milieueisen. Koper BV is VCA**-, ISO 9001, ISO 14001 en CO2 Prestatieladder - niveau 5 gecertificeerd. Ook voeren wij gespecialiseerde bodemsaneringen uit. Wij zijn hiervoor gecertificeerd volgens de beoordelingsrichtlijn BRL SIKB-7000 protocol 7001.

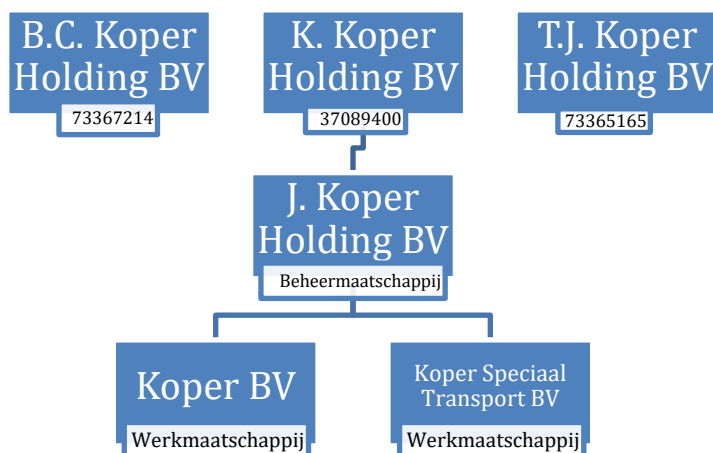
Tabel 1: bedrijfsonderdelen Koper

Naam bedrijf	Activiteiten	KvK nummer
K. Koper Holding BV	Holding	37089400
B.C. Koper Holding BV	Holding	73367214
T.J. Koper Holding BV	Holding	73365165
J. Koper & Zn. Holding BV	Holding	36027446
Koper BV	Aannemingsbedrijf op het gebied van de grond-, water- en wegebouw	37125885
Koper Speciaal Transport BV	Transporteren van materieel en/of materiaal	89950321

2.2 Organisatorische grenzen

De organisatorische grenzen zijn bepaald met behulp van de operationele zeggenschapsmethode en de uittreksels van de Kamer van Koophandel.

Organisatiestructuur

Organisatorische grenzen

Het uittreksels van de Kamer van Koophandel is opgenomen in het managementsysteem van Koper.

2.3 Verantwoordelijkheden

- Eindverantwoordelijke (directie-verantwoordelijke): de heer T.J. Koper
- Verantwoordelijke stuurcyclus (KAM-coördinator): de heer T.J. Koper
- Contactpersoon emissie-inventaris: mevrouw J. Neuvel – van Tongeren

2.4 Bedrijfsonderdelen

In tabel 1 zijn de bedrijfsonderdelen van Koper vermeld. De Holdings zijn financiële beheersmaatschappijen. Alle gewerkte uren worden gemaakt in de werkmaatschappij Koper BV en Koper Speciaal Transport BV.

2.5 Projecten met gunningsvoordeel

In deze periode zijn er geen projecten met gunningsvoordeel verkregen.

2.6 Operationele grenzen

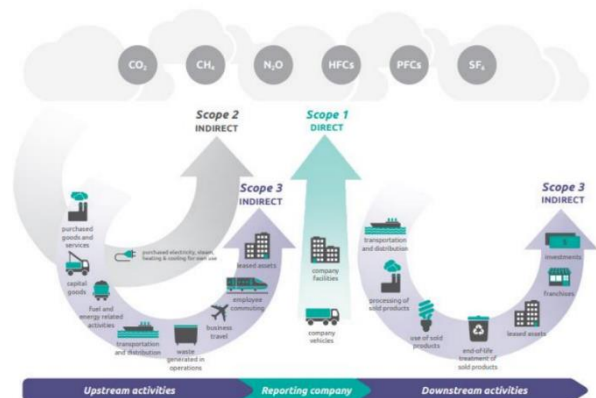
Bij het bepalen van de operationele grenzen wordt onderscheid gemaakt tussen Scope 1, 2 & 3 categorieën. In de scope-indeling van de CO₂-Prestatieladder houdt dit het volgende in:

Scope 1 is alle directe CO₂-uitstoot van het bedrijf.

Scope 2 is alle indirecte CO₂-uitstoot die direct te beïnvloeden is, namelijk uitstoot door elektriciteit.

Scope 3 is alle overige indirecte uitstoot, waaronder vliegreizen en zakelijke kilometers met privé auto's.

Als onderdeel van het energiemanagementsysteem worden de energiegebruikers binnen de organisatie beschreven en wordt een overzicht van de emissiebronnen weergegeven.

Als er binnen de organisatie door veranderde organisatiegrenzen of de aankoop van nieuwe kapitale goederen sprake is van nieuwe emissiestromen dan worden deze opgenomen in de emissie inventaris en onderliggende jaarbeoordeling.

De actuele emissiestromen binnen de operationele grenzen zijn:

- Scope 1:
  - Brandstofgebruik (aardgas) voor verwarming kantoor en overige bedrijfsgebouwen;
  - Brandstofverbruik eigen wagenpark (bedrijfswagens);
  - Brandstofverbruik materieel.
- Scope 2:
  - Elektriciteit kantoor en overige bedrijfsgebouwen;
  - Zakelijke kilometers in privé auto's.
- Scope 3:
  - Onderaannemers.
  - Leveranciers.

2.7 Energieverbruikers

Jaarlijks worden in onderliggende jaarbeoordeling de energieverbruikers van de organisatie herzien. Deze energieverbruikers hebben veel invloed op de CO₂ uitstoot binnen Koper.

De wijzigingen binnen de emissiestromen- en of energieverbruikers in de afgelopen periode zijn:

- Uitbreiding materieel.
- Uitbreiding wagenpark.

2.8 Energieverbruikers

Elektriciteit

- Verlichting;
- Kantoorapparatuur;
- Airconditioning;
- ICT-apparatuur;
- Elektrisch gereedschap;
- Keukenapparatuur.

Gas

- CV-ketel.

Diesel

- Personen auto's;
- Bedrijfsbussen;
- Bedrijfsvrachtwagens
- Materieel (kranen, heftruck, knikmops, aggregaten e.d.).

Benzine (Aspen)

- Klein materieel (trilplaat, stamper).

Gasflessen

- Propaan;
- Menggas Acetyleen

Koudemiddelen

- Geen.

Koper BV beschikt over een materieelsysteem waar alle materieelstukken in zijn opgenomen.

2.9 Factoren die het energieverbruik beïnvloeden

In deze jaarbeoordeling wordt het energieverbruik gerelateerd aan factoren die het energieverbruik waarschijnlijk hebben beïnvloed. Het voordeel van het beschouwen van het specifieke energieverbruik is dat het verbruik op deze manier als het ware wordt gecorrigeerd voor allerlei invloeden. In het geval van Koper BV wordt het energieverbruik hoofdzakelijk beïnvloed door de omzet. Deze waarde is dan ook gekozen om de doelstelling aan te relateren. De voortgang en analyses zijn opgenomen in hoofdstuk 4 en 5.

3 Berekeningsmethodiek

Het berekenen en beoordeling van de CO₂ van de organisatie is onderdeel van het Energiemanagementsysteem dat in het kader van de CO₂-prestatieladder is ingevoerd. Om deze reden is het meest recente Handboek (3.1) CO₂-prestatieladder zoals uitgegeven door de Stichting Klimaatneutraal Aanbesteden & Ondernemen (SKAO) leidend binnen de berekeningsmethodiek.

3.1. Actuele berekeningsmethodiek & conversiefactoren

Het meest recente Handboek CO₂-prestatieladder zoals uitgegeven door de SKAO vormt de basis voor de berekeningen binnen emissie inventaris en jaarbeoordeling. De emissiefactoren zoals genoemd op de website www.co2emissiefactoren.nl worden aangehouden. Voor de onderliggende rapportage zijn de conversiefactoren gebruikt geldend op de datum van onderliggend rapport over het jaar 2024.

3.2 Basisjaar

Het basisjaar is 2015. De doelstelling is om in 2028 68% te hebben gereduceerd t.o.v. het basisjaar.

3.3 Rapportageperiode

Deze jaarbeoordeling is opgesteld conform ISO14064 en beschrijft de CO₂-emissies van 2024.

3.4 Verificatie

De emissie inventaris is niet geverifieerd. Deze wordt geverifieerd tijdens de externe audit door de certificerende instelling.

3.5 Berekening / allocatie van emissies binnen een project met gunningsvoordeel

In deze periode zijn er geen projecten met gunningsvoordeel verkregen.

3.6 Wijzigingen berekeningsmethodiek

Er zijn geen wijzigingen in de berekeningsmethodiek.

3.7 Herberekening basisjaar & historische gegevens

Er hebben zich geen herberekeningen voorgedaan.

3.8 Uitsluitingen

- Benzine/aspen zijn op jaarbasis 0,057% t.o.v. 99,94% diesel relatief zo klein, dat deze te verwaarlozen zijn.
- Propaan gas. In 2024 is 52,5 kg aan gasvullingen aangekocht t.o.v. 147 kg in 2023. De gebruikte hoeveelheid per jaar is echter te verwaarlozen.
- Koelvloeistoffen airco's zijn uitgesloten, want deze beslaan een zeer kleine hoeveelheid binnen de organisatie.

3.9 Opname van CO₂

Er heeft in de afgelopen periode geen opname van CO₂ plaatsgevonden binnen de bedrijfsactiviteiten.

3.10 Biomassa

Er is in de afgelopen periode geen gebruik gemaakt van biomassaverbranding.

4 Analyse van de voortgang

4.1 Emissies en significant energieverbruik

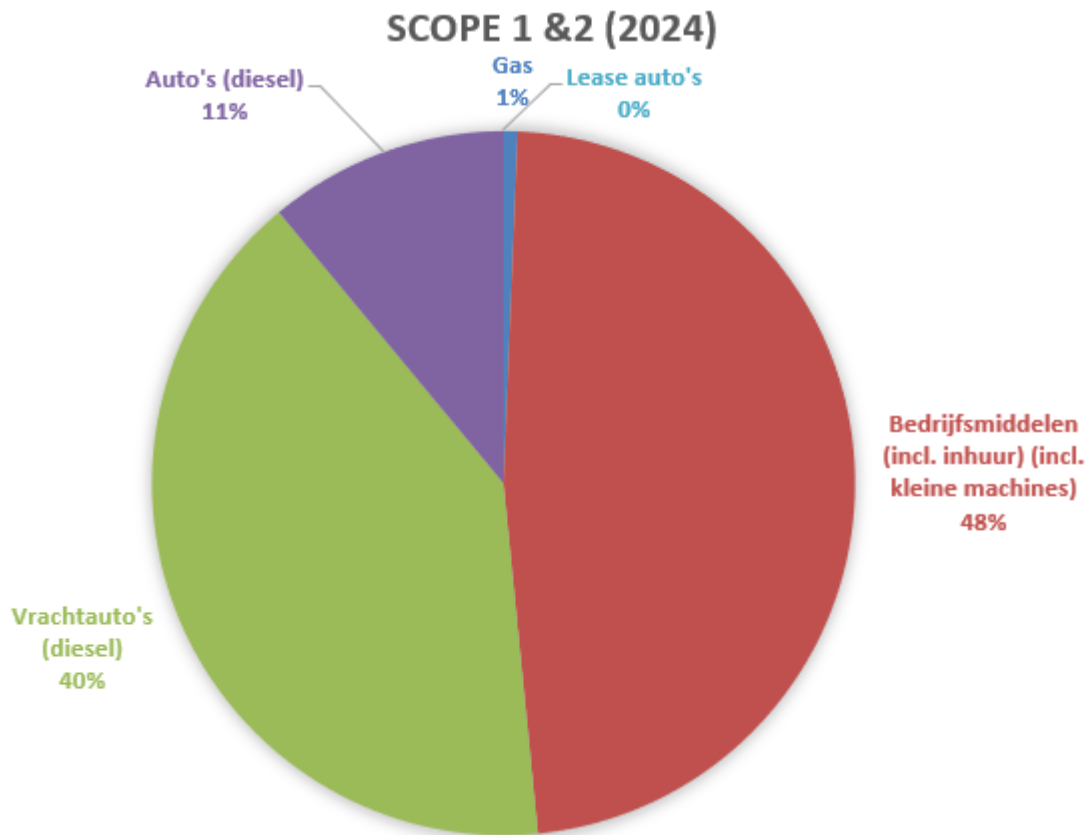
In 2024 bedroeg de totale CO₂-footprint van Koper BV 953 ton CO₂.

Uit de emissie inventaris blijkt dat de volgende energiestroom het meest significant is:

- Diesel door bedrijfsmiddelen, vrachtwagens en personenauto's.

Naar de onderstaande grafiek en tabel gekeken is te zien dat 99% van de uitstoot wordt veroorzaakt door bedrijfsmiddelen, vrachtwagens en personenauto's. De meeste CO₂-uitstoot wordt veroorzaakt door brandstofverbruik naar en op de locaties en bijbehorende activiteiten. Het nemen van maatregelen op dit gebied levert dan ook de meeste milieuwinst op.

De maatregelen zijn hier voor een groot deel op gericht.

3.A.1 Emissie-inventaris 2024

	Emissie-waarde
Scope 1	
Gas	6
Bedrijfsmiddelen (incl. inhuur) (incl. kleine machines)	455
Vrachtauto's (diesel)	386
Auto's (diesel)	105
Lease auto's	0
Totaal Scope 1	953
Scope 2	
Privé-auto's, zakelijke gereden kilometers	0
Business Travel	0
Elektriciteit, groene stroom	0
Totaal Scope 2	0
Totaal Scope 1 + 2	953

4.2 Trends

Zie paragraaf 4.3 Voortgang reductiedoelstellingen

4.3 Voortgang reductiedoelstellingen

Jaar	Footprint (ton)	ton uitstoot per miljoen omzet	Omzet (miljoen)	Reductie t.o.v. basisjaar 2015 t.o.v. omzet
2015 (basisjaar)	1.172	$1.172 / 5,35 = 219,07$	5,35	0,00%
2016	1.084	$1.084 / 4,34 = 249,77$	4,34	0,00%
2017	1.024	$1.024 / 5,04 = 203,17$	5,04	7,26%
2018	921	$921 / 5,32 = 173,12$	5,32	20,97%
2019	841	$841 / 6,64 = 126,66$	6,64	42,18%
2020	1.009	$1.009 / 6,83 = 147,73$	6,83	32,57%

2021	1.099	$1.099 / 8,00 = 137,38$	8,00	37,29%
2022	938	$938 / 9,50 = 98,73$	9,50	54,93%
2023	896	$896 / 10,00 = 89,60$	10,00	59,09%
2024	953	$953 / 11,00 = 86,64$	11,00	60,45%
Doel 2025	916	$915,71 / 11,00 = 83,25$	11,00	62,00%
Doel 2026	868	$867,51 / 11,00 = 78,87$	11,00	64,00%
Doel 2027	819	$819,32 / 11,00 = 74,48$	11,00	66,00%
Doel 2028	771	$771,12 / 11,00 = 70,10$	11,00	68,00%

4.4 Scope 1, 2 en 3 doelstellingen en evaluatie voortgang

Scope 1 en Scope 2

Reductiedoelstelling per jaar is 2 % CO₂ reductie t.o.v. het voorgaande jaar. Het doel wat wij ons gesteld hebben voor de komende jaren tot en met 2028 is een CO₂ reductie te bewerkstelligen van 68% t.o.v. van het basisjaar 2015 met een footprint van 771. Als stip aan de horizon conformeren wij ons aan de klimaatdoelstelling om in 2050 klimaatneutraal te zijn.

Deze reductiedoelstelling voor scope 1 heeft betrekking op de volgende significante emissiestromen:

- Brandstofverbruik eigen wagenpark en materieel

De doelstelling voor scope 1 heeft op de volgende wijze betrekking op de projecten:

- Zakelijke km worden gereden door uitvoerend personeel naar de projecten.

Deze reductiedoelstelling voor scope 2 heeft betrekking op de volgende meest materiële emissies:

- Elektriciteit

De doelstelling voor scope 2 heeft op de volgende wijze betrekking op de projecten:

- Elektriciteit wordt verbruikt in het kantoor ter voorbereiding van projecten en voor administratie (computers) en in de werkplaats voor onderhoud van het materieel welke uitsluitend op de projecten worden gebruikt.

Gerelateerd aan de omzet van 2024 is een stijging te zien van 1,36% ten opzichte van 2023. Het bedrijf is gegroeid in omzet en medewerkers. Gerelateerd aan de omzet van 2024 is een daling te zien van 60,45% ten opzichte van 2015 het basisjaar.

Hiermee is de doelstelling voor 2024 gerelateerd aan de omzet behaald.

Scope 3

De doelstelling scope 3 is een CO₂ reductie van 6% in 2026 ten opzichte van 2022 binnen scope 3.

Deze reductiedoelstelling heeft betrekking op de volgende meest materiële emissies:

- Onderaannemers.
- Leveranciers

In 2023 is een reductie van 6,38% behaald binnen scope 3. Deze prestatie is het resultaat van de implementatie van meerdere maatregelen om de reductie te verhogen. In de ketenanalyse zijn de CO₂ emissies en bijbehorende maatregelen opgenomen. Deze zijn voldoende actueel. Als gevolg hiervan hebben we ruimschoots voldaan aan onze doelstelling.

We blijven ambitieus, maar ook realistisch. Daarom hebben we onze reductiedoelen bijgesteld. In 2026 willen we dit verder opvoeren naar 7,5% CO₂-reductie.

4.5 Onzekerheden

De gepresenteerde resultaten moeten geïnterpreteerd worden met een bepaalde onzekerheidsmarge.

1. De opgegeven hoeveelheid brandstof is gebaseerd op de tankoverzichten van de leverancier. Er zal sporadisch ook bij andere tankstations getankt worden, maar het kan zijn dat dit niet bekend is. Deze zijn dus niet meegenomen. Alle gedeclareerde kilometers zijn wel bij P&O bekend.

2. De opgegeven hoeveelheid diesel en olie/benzine voor het materieel betreffen de ingekochte hoeveelheden in 2024. We gebruiken daarvoor onze dieseltanks. We kopen zoveel mogelijk projectmatig in. Het kan zijn dat we een voorraad hebben, maar deze zal door projectmatig inkoop beperkt zijn. In theorie zou het daadwerkelijke gebruik dan ook iets lager kunnen liggen. Schatting is minimaal.

3. Het is theoretisch mogelijk dat brandstof die officieel geleverd is aan onze eigen tanks wordt afgenomen door onderaannemers op projecten zonder dat dit in de administratie zichtbaar wordt. Wij werken niet altijd met onderaannemers en vervullen juist zelf ook de rol van onderaannemer. Dit zal om kleine hoeveelheden gaan die op het totaal nauwelijks invloed hebben.

4.6 Medewerker bijdrage

Koper BV maakt het op de volgende manier mogelijk voor medewerkers om bij te dragen aan en mee te denken over CO₂-reductie:

- Medewerkers kunnen contact op nemen met de CO₂-coördinator voor ideeën met betrekking tot de CO₂-reductie voor scope 1 en 2.
- Medewerkers kunnen letten op het brandstof- en elektriciteitsverbruik door hier bewust mee om te gaan en anderen te wijzen op de bewust omgang hiervan.

De medewerkers hebben in deze periode de volgende acties ondernomen: ze zijn bewust omgegaan met het verbruik van brandstof en elektriciteit. Medewerkers hebben deelgenomen aan diverse toolboxmeetings ten aanzien van milieu en CO₂-reductie.

4.7 Verbeterpunten

Er zijn geen verbeterpunten t.b.v. het managementsysteem geconstateerd. Afgelopen jaar is besloten een nieuw systeem te hanteren in het kader van de stijging naar niveau 5. De werkwijze is redelijk gelijk alleen zijn de documenten qua indeling anders ingedeeld. Het heeft geen effect op de werkwijze.

5 Maatregelen, initiatieven en reductieprogramma's

Een daling van het energieverbruik leidt in bijna alle gevallen ook tot CO₂-reductie. Het nemen van maatregelen die het energieverbruik verlagen dragen daardoor bij aan het behalen van de CO₂-reductiemaatregelen. In het onderstaande overzicht staan de maatregelen die al getroffen zijn.

5.1 Al getroffen maatregelen 2024

Subdoelstelling	Omschrijving	Plan	Do	Check	Act
Brandstofbesparing op het gebruik van de machines op de projecten	De wijze van gebruik van de machines.	Cursus “Het nieuwe draaien” aanbieden aan de machinisten	KVGM functionaris 01-07-2024	Akkoord	De informatie m.b.t. “het nieuwe draaien” is aangeboden aan de medewerkers bij Toolbox nr. 7-2024 (18-07-2024).
Brandstofbesparing op het gebruik van de machines (op de projecten in de voorbereidingsfase)	Sinds kort is het mogelijk om voor een bepaald soort project vooraf een 3-D model te maken. Hierdoor kunnen de machines op de betreffende locatie zeer efficiënt werken.	Oriënteren en experimenteren met software speciaal hiervoor ontwikkeld	Directie / uitvoerders/ werkvoorbereiders / calculators continu	Akkoord	De werkvoorbereiders hebben intussen geleerd om 3D-modellen te tekenen, en deze manier van werken is reeds toegepast op enkele kleinere projecten. Uitbreiding hiervan wordt overwogen met als doel om op alle projecten te gaan werken volgens deze methode, indien dit in de praktijk mogelijk is.
Brandstofbesparing op het gebruik van de machines	Indien nieuwe machines moeten worden aangeschaft zal goed gekeken worden naar de verbruikscijfers en indien mogelijk zal een zo zuinig mogelijke machine worden gekozen.	Informatie verzamelen	Directie continu	Akkoord	De nieuw aangeschafte machines zijn voorzien van het BMWT-keur. Zie: Milieulijst MIA\Vamil G:\Materieel\Machines (Digi)\4. Algemene informatie\ Milieulijst 2025- RVO En: <i>Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (rvo.nl)</i>
Brandstofbesparing op het gebruik van de auto's	De wijze van gebruik van de auto's.	Cursus “Het nieuwe rijden” aanbieden aan de medewerkers.	KVGM functionaris 01-07-2024	Akkoord	De informatie m.b.t. “het nieuwe rijden” is aangeboden aan de medewerkers bij Toolbox nr. 7-2024 (18-07-2024).

Brandstofbesparing op het gebruik van de auto's	Indien nieuwe auto's moeten worden aangeschaft zal goed gekeken worden naar de verbruikscijfers en indien mogelijk zal een zo zuinig mogelijke auto worden gekozen.	Informatie verzamelen	Directie continu	Akkoord	De RDW houdt de ontwikkelingen nauwkeurig bij en heeft een overzicht gemaakt van alle nieuwe modellen met energielabel. Jaarlijks te downloaden op WWW.RDW.nl Opgeslagen: G:\Materieel\Machines (Digi)\4. Algemene informatie\ 2024 Brandstofverbruiksboekje
Gasverbruik in het algemeen	Momenteel wordt CO ₂ gecompenseerd gas afgenomen van Sefe	Mogelijkheden onderzoeken en informatie verstrekken aan de directie	Administratief medewerkster 01-10-2024	Akkoord	Continu ontwikkelingen op de markt blijven volgen m.b.t. verwarmen zonder gas
Elektriciteitsverbruik in de kantoorruimtes.	Onderhoud van de airconditioning-units	Planning voor onderhoud maken.	KVGM-functionaris 01-10-2025	Akkoord	Voor het onderhoud en monitoring van alle airco's is er in gereedschapsbeheer een 2 jaarlijks terugkerend item aangemaakt
Overschakelen op gebruik van gecertificeerde groene stroom	Momenteel wordt groene stroom van Sefe afgenomen.	Mogelijkheden onderzoeken en informatie verstrekken aan de directie	Administratief medewerkster Continu	Akkoord	Ontwikkelingen op de markt blijven volgen. Gezien de CO ₂ uitstoot over 2016 m.b.t. het elektriciteitsverbruik (uitstoot = 0), heeft dit geen prioriteit.
Elektriciteitsverbruik op de kantoren.	Computers, printers en beeldschermen uitschakelen zodra deze langere tijd niet gebruikt worden.	Medewerkers attenderen. Computer, printer en beeldscherm-instellingen wijzigen	Administratief medewerkster continu	Akkoord	De nodige instellingen zijn gewijzigd en dagelijks wordt aan het eind van de dag gecontroleerd of alle apparatuur uitgeschakeld is.

Elektriciteitsverbruik op de kantoren.	Gebruik van zonnecollectoren.	Onderzoeken of het gebruik van zonnecollectoren haalbaar is en berekenen wat het voordeel hiervan zou kunnen zijn.	Administratief medewerkster 01-11-2024	Lopend	Gezien de CO ₂ uitstoot over 2015 m.b.t. het elektriciteitsverbruik (uitstoot = 0), heeft dit geen prioriteit. Wel zal dit vermeld blijven staan op de lijst van doelstellingen en maatregelen, zodat het in zicht blijft. Mocht daar aanleiding toe zijn dan zal hier opnieuw naar gekeken worden.
---	-------------------------------	--	---	--------	--

Overige genomen maatregelen zijn opgenomen in de maatregelenlijst van SKAO.

5.2 Op de hoogte blijven

Koper BV blijft op de hoogte van initiatieven die spelen in de markt door:

Lidmaatschap Sturen op CO₂ van Cumela Nederland

- Twee á drie maal per jaar een bijeenkomst.
- Overleg in werkgroepen.

Lidmaatschap SKAO

- Belangrijkste ontwikkelingen ten aanzien van CO₂ Prestatieladder.
- Diverse malen per jaar.

5.3 Initiatieven

Cumela "Sectorinitiatief: Sturen op CO₂"

Cumela Nederland organiseert sinds 2014 een sectorinitiatief voor haar leden zodat zij hun reductiedoelstellingen realiseren en voldoen aan de eisen van het SKAO. Het doel van het initiatief is dat leden individueel door deze gezamenlijke aanpak CO₂ emissie gaan reduceren.

- Jaarlijks organiseert Cumela in het kader van 'Sturen op CO₂' een aantal bijeenkomsten; een jaarcongres voor alle deelnemers en twee keer een workshop in de regio's noordoost (Steenwijk), zuidoost (Uden), zuidwest (Zevenbergen), midden west (Nieuwe Wetering), midden oost (Apeldoorn) en noordwest (Obdam).
- Tijdens de bijeenkomsten wordt kennis aangereikt en wisselen de deelnemers uitgebreid informatie met elkaar uit over relevante onderwerpen. Deelnemers ontvangen studiemateriaal inzake CO₂--reductie en hebben toegang tot een telefonisch spreekuur over het thema. Tevens worden de onderwerpen zodanig gekozen dat de invalshoeken A, B en C van de norm aan bod komen.
- Door deelname aan het sectorinitiatief zijn de deelnemende bedrijven beter in staat hun CO₂-emissie te reduceren en hun certificaat op een eenvoudige manier verlengen. De onderwerpen die per bijeenkomst aan bod komen zijn enerzijds gericht op het sturen van ondernemers op CO₂.
- Dit sectorinitiatief heeft tot doel cumela-leden te ondersteunen om de eisen die de norm stelt (gezamenlijk) op peil te houden en verder te ontwikkelen.

Van alle bijeenkomsten wordt verslag gedaan met presentielijsten. De resultaten worden verspreid via het ledenblad "grondig", de CUMELA-nieuwsbrief, mailings naar niet-leden van CUMELA die wel deelnemen aan het initiatief.

Om aan initiatieven deel te kunnen nemen en daaruit voortvloeiende acties te kunnen ondernemen willen wij graag een budget vrijmaken. Vooralsnog nemen we een symbolisch bedrag op van € 1,- voor onvoorziene uitgaven.

Omschrijving initiatief	Betreft kosten:	Specificatie kosten	Medewerker	Toegekend Bedrag
-------------------------	-----------------	---------------------	------------	------------------

Onvoorzien	Onvoorzien	Symbolisch		€ 1,-
Lidmaatschap SKAO	Jaarlijkse Bijdrage 2024			€ 400,00
Sectorinitiatief Sturen op CO2	Jaarlijkse Bijdrage 2024			€ 578,00
Sectorinitiatief Sturen op CO2	Ca. 2 x per jaar bijwonen bijeenkomst	Uren KVGM	10 uur	€ 250,00
		Deelnamekosten		€ 0,00
		Uren Directie	2 uur	€ 100,00
		Uren Administratie	10 uur	€ 250,00
Totaal voor 2024				€ 1.579,00

5.4 Afgeronde initiatieven

1. Sectorinitiatief: Sturen op CO2 van Cumela Nederland

27 april 2024 vond de eerste bijeenkomst in 2024 van 'Sturen op CO2' plaats in Obdam.

Tijdens de bijeenkomst hebben we gesproken over onder meer de norm-eisen, ontwikkelingen CO2 Prestatieladder 4.0, rol van opdrachtgevers, CO2 Reductieportal en de benchmark CO2 van Cumela Advies.

Wij hebben onze footprint doorgegeven aan cumela zodat zij een jaarlijkse Benchmark CO2 kunnen berekenen over alle aangesloten bedrijven. Gedurende deze bijeenkomst hebben we de huidige stand van zaken doorgenomen over de Benchmark.

Door middel van de Mentimeter hebben wij verschillende onderwerpen besproken en inzichtelijk gemaakt. Aan de hand van stellingen in gesprek over de optimale samenwerking tussen opdrachtgever en opdrachtnemer om zero-emissie te realiseren.

Bob de Boer, beleidsadviseur circulaire economie bij Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHN), gaf inzicht in het CO2- en zero-emissiebeleid van HHN. Hij besprak de impact van klimaatverandering, het belang van duurzaam aanbesteden en de ambitie van HHN om energieneutraal en emissieneutraal te opereren.

26 juni 2024 vond de tweede bijeenkomst in 2024 van 'Sturen op CO2' plaats, dit keer in Nederhorst den Berg, Locatie Waterzuivering Horstermeer.

Bij aanvang hebben we een kijkje bij het werk aan de dijk genomen.

Daarna stonden de mededelingen vanuit Cumela op de agenda. (benchmark, actualiteiten)

Uit de door 23 bedrijven ingeleverde footprints is de benchmark uitgerekend. Uit de benchmark blijkt dat de gemiddelde footprint over 2023 1.095 is. Met de benchmark en de reeds genomen maatregelen in de maatregellijst kunnen wij concluderen dat Koper BV met een footprint van 896 geen koploper is maar hoger als de middenmoot.

Na de pauze kwamen onderstaande sprekers aan het woord.

Samenvatting CO₂-reductieprojecten Waternet (Rik van Harn)

Netcongestie vertraagt projecten bij Waternet, waardoor een nieuwe aanpak nodig is. Dit omvat vroegtijdige aanvragen, samenwerking met stakeholders, beter inzicht in netwerkcapaciteit en een flexibele projectaanpak.

SEB en CO₂-prestatieladder (Luuk van Beelen)

Vanaf 30 maart 2024 gelden strengere SEB-eisen: het basisniveau voor Waterschap AGV en het ambitieuze niveau voor Amsterdam. Een stappenplan helpt bij de overgang naar schoner bouwtransport en mobiele werktuigen.

Sturen op emissies in GWW-projecten (Cees Bunschoten)

Bij aanbestedingen wordt meestal CO₂-prestatieladder niveau 3 vereist, met focus op zero-emissie pilotprojecten. Stuurinstrumenten zoals SER, Aerius en Dubocalc ondersteunen emissiereductie. Eerste pilots tonen vooral HVO-gebruik, met beperkte inzet van zero-emissie werktuigen.

Bouwlogistiek en netcongestie (Chris Ploegmakers)

Machines laden via laadpalen, biogasaggregaten of accu's. Beperkingen in stroomvoorziening vragen om creatieve oplossingen zoals laad-hubs, accutransport en energierapporten.

25 november 2024 vond de derde bijeenkomst in 2024 van 'Sturen op CO₂' in congrescentrum Inspyrium te Cuijk. Inspyrium maakt deel uit van Boomkwekerij Ebben te Cuijk.

Verzekeraarbaarheid en duurzaamheid (Ralph de Hart van Cumela Verzekeringen)

Verzekeraars lopen achter op technische ontwikkelingen en verzamelen eerst data. Duurzame investeringen zijn vaak verzekeraarbaar, maar met hogere premies en voorwaarden.

Belangrijke aandachtspunten:

- Zonnepanelen: Brand-, schade- en saneringskosten.
- Elektrisch werkmaterieel: Hoge kosten, uitvalrisico.
- Laadpleinen en mobiele accu's: Milieuschade, aansprakelijkheid.
- Duurzame bouwprojecten: Aansprakelijkheid en vertragingen.

CO₂-Managementsysteem (Handboek 4.0) (Gijs Termeer van SKAO)

De CO₂-Prestatieladder richt zich op impact, energiebesparing en nuluitstoot in 2050.

Trede 1: CO₂-reductie intern.

Trede 2: CO₂-reductie in de keten.

Trede 3: Route naar nuluitstoot.

Trede 4 (2025): Voor koplopers.

Zero Emission Zones & bouwsector Maria Smits (aannemersbedrijf Smits Nederhemert) en Dammie van der Poel (Gebr. Van der Poel bv),

Vanaf 2025 starten Zero Emission Zones, bouwplaatsen moeten in 2030 emissieloos zijn.

Uitdagingen:

- Beschikbaarheid: Beperkt aanbod emissieloze machines, netcongestie.
- Bruikbaarheid: Laadinfrastructuur ontbreekt.
- Betaalbaarheid: TCO hoger dan diesel, financiële steun nodig.

Oplossingen:

- Gedeelde laadpleinen en energiecontracten.
- Slimme financiering en subsidies.
- Opdrachtgevers moeten bereid zijn extra te betalen.

Vereisten voor transitie

- Betaalbaarheid
- Huidige TCO is hoger dan diesel.
- Weinig data en geen tweedehandsmarkt.
- Lessen uit EV-sector toepassen.
- Vergoeding voor emissieloos werken moet omhoog.

Financiering & rol van de bank (Marieke Kuijpers en Ramon van der Tol van Rabobank Nederland)

- Grote investeringen nodig, impact op solvabiliteit.
- Rentekorting en strategisch advies over subsidies.
- Business cases ontwikkelen voor waterstof en batterijen.

Betalbaarheid: Wanneer?

Intrinsieke motivatie.

- Opdrachtgever betaalt of biedt nieuwe contracten.
- Opdrachtgever of wetgever verplicht/bevoordeelt ZE.

Kernboodschap: De vraag is niet óf je verduurzaamt, maar wanneer!

5.5 Lopende initiatieven

- Cumela vergaderingen van de provincie (actief)
  - Gemiddeld zes keer per jaar organiseert de Cumela vergaderingen van de provincie besturen waar Thom Koper namens de directie als een van de bestuurders van Noord -Holland zitting in heeft. Gedurende deze vergaderingen brengt hij zijn kennis van de sector, toegang tot een netwerk en zijn toekomstvisie in.
- Cumela “Sectorinitiatief: Sturen op CO2” (actief)
  - Aanleveren van de jaarlijks footprint. Daarmee berekend Cumela een benchmark hoe de sector in de markt ligt m.b.t. CO2 uitstoot waar wij regelmatig over worden geïnformeerd.
- Cumela “Sectorinitiatief: Sturen op CO2” (actief)
  - Mentimeter d.m.v. deze tool hebben wij verschillende onderwerpen besproken en inzichtelijk gemaakt
- Gouvernance Code Veiligheid Bouw (onderschrijver)
  - Verbetering van veiligheid in de bouw
  - Diverse tools o.a.: Veiligheid in Aanbesteding (ViA), Reductie Aanrijdgevaar, Generieke Poortinstructie (GPI), Uniforme MeldApp (UMA), etc.

5.6 Reductieprogramma's

Er zijn nog geen reductieprogramma's, dit is opgenomen in het actieplan.